

Gjennombrudd

Snart kan pasienter sykmeldes av psykolog

Nina Strand

journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

Tore Fjeld

Fra januar 2009 vil psykologer kunne sykmelde sine pasienter. Gleden er stor i Psykologforeningen sentralt og i de to lokalavdelingene som skal praktisere forsøksordningen.

STAFETTSEIER: – Jeg fikk lov til å lede den siste etappen i en stafett der mange har lagt grunnlaget for at vi nå er kommet i mål med sykmeldingssaken, sier Tor Levin Hofgaard.

Den 27. mars la arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen fram forslag til en forsøksordning som gir psykologer adgang til å sykmelde sine pasienter. Ordningen skal etableres i to fylker, henholdsvis Telemark og Akershus, og løper ut i 2011. – Vi ønsker å høste erfaringer med psykolog som sykmelder, sier statsråden i en pressemelding. – Forsøket vil blant annet få belyst om psykologers adgang til å dokumentere arbeidsuførhet fører til redusert sykefravær, kortere behandlingstid, flere arbeidsmuligheter og flere på aktive tiltak.

Ordningen skal omfatte psykologer med behandlingsansvar i offentlig helsetjeneste og spesialister i klinisk psykologi uten driftsavtale med regionalt helseforetak. Psykologer som omfattes av forsøket, skal gis adgang til å sykmelde for en periode på inntil 12 uker, med mulighet til forlengelse for en periode som til sammen ikke må overstige 26 uker.

Forskrifter på høring

Forskriftene for ordningen er nå sendt ut på høring. I departementets høringsnotat som er sendt ut til høringsinstansene, finner vi bakgrunnen for at tiltaket settes i gang: – Gjennom forskrift av 1.12.2000 nr. 1219 om den faglige ansvarlige for vedtak i det psykiske helsevernet ble psykologer langt på vei likestilt med leger/psykiatere med hensyn til behandlingsansvaret for pasientene. I forbindelse med Stortingets behandling av psykisk helselov som trådte i kraft 1. januar 2001 viste sosialkomiteens flertall til at «da kliniske psykologer i praksis har selvstendig behandlingsansvar, vil det være en fordel for helheten i behandlingen som tilbys pasienten, at psykologer i større utstrekning kan være faglig ansvarlige for vedtak og beslutninger som angår behandlingen av de pasientene de har behandlingsansvar for».

Departementet viser også til at dagens system er en merbelastning for pasientene som opplever å måtte forholde seg til ulike instanser i en sykmeldingsperiode, og skriver at det antar at psykologer gjennom sin kompetanse om psykiske lidelser og diagnoser har gode forutsetninger for å kunne ivareta oppfølgingen av sykmeldte med psykiske lidelser

Glade lokalavdelinger

– Hurra! Dette var en nyhet Akershusavdelingen mottok med stor begeistring, sier Hanne Kristin Hop, leder i lokalavdelingen. Det blir nok feiring med kake på neste styremøte. Vi er stolte og glade for at akkurat vi, sammen med Telemark, får være først ut med å vurdere arbeidsførhet for pasientene våre. Vi synes dessuten det er heldig at Akershus er valgt ut, siden vi er et fylke med et bredt spekter av psykologiske lavterskeltilbud.

Hop understreker at lokalavdelingen ønsker å bidra for å gjøre forsøksordningen til en suksess som pasienter i hele landet vil dra nytte av i fremtiden. – Vi vil være i tett dialog med foreningen sentralt om hvilken rolle lokalavdelingen skal ha i den kommende prosessen, sier hun. – Vi gleder oss!

Også lederen i Telemarkavdelingen, Simen Hiorth Sulejewski, ser positivt på forsøksordningen med sykmeldingsrett. – Dette har mange dyktige kolleger i Psykologforeningen jobbet med over lang tid og vi har tatt et viktig skritt på veien fram mot sykmeldingsrett for alle psykologer. Jeg tror de vi jobber med vil være positive til at de kan få vurderingen gjort av primærbehandleren, sier han, og forteller at tilbakemeldingen fra medlemmene i lokalavdelingen så langt har vært gode. – Vi i

Telemarkavdelingen vil stille opp og ønsker å bidra så godt som mulig til at forsøksordningen skal kunne ende med en permanent løsning der psykologer kan sykmelde pasientene.

Siste etappe i stafetten

Også i Psykologforeningens lokaler sto jubelen i taket da nyheten om forsøket ble kjent. – Dette er en merkedag for Psykologforeningen og en milepæl i arbeidet for pasienters rett til å få sin arbeidsførhet vurdert av sin primære behandler, sier president Tor Levin Hofgaard. – Foreningen har i en årrekke arbeidet målrettet og systematisk for at også psykologer, på linje med leger, kiropraktorer, manuellterapeuter og tannleger, skal få denne muligheten. Forsøksordningen er et viktig gjennombrudd i arbeidet vårt for å gi psykologer nødvendige verktøy i behandlingen av en stor pasientgruppe, fortsetter han, og poengterer: – Jeg fikk lov til å lede den siste etappen i en stafett der mange har lagt grunnlaget for at vi nå er kommet i mål. An-Magritt Aanonsen hadde sykmeldingsrett for psykologer som hjertesak i sine ni år som president, og nedla en stor innsats som vi kunne bygge videre på. Men det er mange vi må takke for at vi omsider nådde målet. Godt påvirkningsarbeid, med innspill og argumenter fra visepresidenter, fagavdeling og lokalavdelinger har vært avgjørende på veien frem, poengterer presidenten.

Massiv støtte

Hofgaard er klar over at ikke alle psykologer ønsker seg rett til å vurdere arbeidsførhet hos pasientene sine, fordi de mener det forstyrrer relasjonen mellom terapeut og pasient. Han er likevel ikke i tvil om at de aller fleste støtter Psykologforeningens syn. – Alle organer i foreningen har gått inn for dette. Landsmøtet har hatt det som prioritert sak i mange år. Som presidentkandidat besøkte jeg flere lokalavdelinger, og opplevde stort engasjement blant medlemmene, som utålmodig ventet på at foreningen omsider skulle komme i mål med denne saken.

– Med innføringen av forsøksordningen faller en nødvendig brikke på plass for at psykologene skal bli fullverdig selvstendige behandlere. Vi kan i dag på eget grunnlag vurdere, diagnostisere, behandle og avslutte behandling uten overprøving av noen. Vi kan tvangsinnlegge og bruke tvangsmidler, samt erklære en person arbeidsufør. På tross av dette har psykologen likevel ikke kunnet sende melding til arbeidsgiver om at hun eller han ikke kommer på jobben i morgen! En pasient har heller ikke kunnet få friskmelding av psykologen, selv når dette er vurdert som et viktig ledd i behandlingen, eller nødvendig for full tilfriskning. Det er pussig at systemet i dag fungerer på denne måten, og uforståelig for pasientene, sier han.

Trenger kompetanse

Som ventet er Legeforeningen skeptisk til forsøksordningen. Hofgaard gir dem rett i én ting: Det å vurdere arbeidsførhet er et *arbeid* og krever kompetanse. Psykologene trenger en kompetanseheving, og myndighetene krever at det arrangeres kurs. Det er NAV som får ansvaret for å utvikle kursene, og Psykologforeningen vil ha en god dialog med NAV for å få til et godt tilbud, forsikrer presidenten. – I tillegg ønsker vi å ta initiativ til å utvikle nettverk for psykologer som sykmelder, og vi vil sørge for gode veiledningssystemer.

– Jeg inviterer alle psykologer i de aktuelle fylkene til å gå inn i ordningen ved å ta nødvendig etterutdanning. Dette er en gyllen sjanse til å gi pasientene muligheten til å bli sykmeldt av sin primærbehandler, sier han.